

Nr 117.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 125 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 26 februari 1954, föreslagit riksdagen att *dels* godkänna de i bilagorna 1—8 till statsrådsprotokollet i detta ärende upptagna förslagen om placering i lönegrad av vissa tjänster m. m., *dels* godkänna övriga i statsrådsprotokollet berörda förslag, *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för förslagens genomförande fr. o. m. den 1 juli 1954, *dels* ock till Täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. å riksstaten för budgetåret 1954/55 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Lindström m. fl.* (I: 199) och den andra inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm och fröken *Öberg* (II: 240), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att föreståndartjänsten vid statens skol- och yrkeshem å Salbohed uppflyttas från Ca 25 till Ca 29 och föreståndartjänsten vid statens skol- och yrkeshem i Vänersborg uppflyttas från Ca 23 till Ca 27;

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Hammar* och *Jacobsson* i Sala väckt motion (II: 187), vari hemställts att riksdagen måtte besluta om en sådan ändring av statsverkspropositionen, elfte huvudtiteln, att föreståndartjänsten vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed uppflyttas från Ca 25 till Ca 29 och anslaget till avlöningar höjes med i runt tal 1 800 kronor samt motsvarande tjänst vid skol- och yrkeshemmet i Vänersborg uppflyttas från Ca 23 till Ca 27 och löneanslaget av den anledningen också höjes med i runt tal 1 800 kronor.

Beträffande motiveringen till nämnda yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 240 och II: 187.

I propositionen framlägges förslag till lönegradsplacering m. m. för vissa tjänster vid fasta maskinanläggningar, personal vid marinens poliskår och flygvapnets flottiljpolisorganisation, distriktsöverlärare, rektorer och lärare vid folkhögskolor, vissa kyrkomusiker, yrkeslärare vid statens skogsmästar-

skola och statens skogsskolor, föreståndare och företändarinnor vid statens skol- och yrkeshem samt vissa tjänstemän vid statens alkoholistanstalter. Beträffande dessa lönespörsmål har enighet uppnåtts med vederbörande personalorganisationer. Ifrågavarande förslag har grundats på samma principer som följts vid den nyligen genomförda allmänna tjänsteförteckningsrevisionen.

Vidare innehåller propositionen förslag till lönegradsplacering för vissa lärartjänster vid konsthögskolan samt för rektorstjänsten och facklärartjänsterna vid seminariet för huslig utbildning i Umeå. I propositionen förordas även en höjning av arvodet till lärare i gymnastik för handledning av elever från gymnastiska centralinstitutet. Dessa lönefrågor har ansetts vara av sådan natur att de bör prövas i detta sammanhang, ehuru de inte varit föremål för direkta överläggningar med personalorganisationerna.

Utskottet får beträffande detaljerna i nu angivna förslag hänvisa till propositionen, s. 3—7, samt de därtill hörande bilagorna 1—8.

Förslagen föreslås skola genomföras fr. o. m. den 1 juli 1954.

Vissa av förslagen påkallar övergångsanordningar och ikraftträdandebestämmelser. Riksdagens bemyndigande föreslås skola inhämtas för Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga ändringar i personalförteckningarna samt att medge erforderliga överskridanden av maximerade anslag och anslagsposter.

Frågan om erforderliga ändringar i gällande avlönings- och pensionsreglementen behandlas i annat sammanhang (jfr propositionerna nr 173 och 192).

Den årliga kostnadsökningen för löner, som föranledes av här nämnda förslag angående lönegradsplacering, har beräknats till omkring 2 900 000 kronor. Huvuddelen av denna kostnadsökning hänför sig till distriktsöverlärartjänsterna (2 100 000 kronor, varav enligt de statsbidragsgrunder, som föreslagits i den särskilda propositionen nr 135 angående vissa frågor rörande överlärarorganisationen, 1 200 000 kronor belöper på statsverket). Kostnaden för ersättning för arbete på obekvämt arbetstid till marin- och flottiljopolispersonalen kan uppskattas till inemot 100 000 kronor för år. Dessa ökade kostnader föreslås, i den mån de belastar riksstaten, komma till uttryck i budgeten. Å riksstaten för budgetåret 1954/55 föreslås därför under tolfte huvudtiteln skola för ändamålet anvisas ett särskilt förslagsanslag under benämningen Täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. Under detta anslag har emellertid medel ansetts böra beräknas jämväl för de riksstaten för nästa budgetår belastande kostnadsökningar, som föranledes av vad som förordats i propositionerna 1954: 75, 100 och 160. Anslaget anses därför böra uppföras med i runt tal 5 000 000 kronor. Liksom motsvarande anslag för innevarande och nästföregående budgetår förutsättes förevarande anslag endast undantagsvis tagas i anspråk för bestridande av kostnadsökningarna.

Utskottet. Huvuddelen av de i propositionen nr 125 framlagda förslagen till lönegradsplacering för vissa tjänster utgör, såsom av propositionen framgår,

en återstod av den under de senare åren genomförda allmänna tjänsteförteckningsrevisionen och avser tjänster, vilkas lönegradsplacering icke slutligt prövats i samband med denna. De ifrågavarande förslagen har under den förberedande behandlingen inom civildepartementet godkänts av vederbörande personalorganisationer.

Beträffande statens fasta maskinanläggningar innebär Kungl. Maj:ts förslag att tjänsterna som ansvarsmaskinist inom anläggningsgrupperna 4—7 skall fördelas på lönegradsserien 15, 18, 20 och 21 i stället för på nuvarande serie 15, 17 och 19. Härvid bibehålles maskinisttjänst i grupp 4 i 15 lönegraden; maskinmästartjänst i grupp 5 uppflyttas från 17 till 18 lönegraden och maskinmästartjänsterna i grupperna 6 och 7, som f. n. båda tillhör 19 lönegraden, differentieras på 20 och 21 lönegraderna. Det föreliggande förslaget innebär ett fullföljande av tjänsteförteckningsrevisionen för ansvarsmännens vidkommande och medför bl. a. en bättre avgränsning än f. n. av tjänsterna inom anläggningsgrupp 5 och högre grupper i förhållande till tjänsterna inom grupp 4. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Enligt propositionen skulle lönegradsplaceringen för den enda tjänsten inom anläggningsgrupp 8 — förste maskinmästartjänsten vid karolinska sjukhuset — vara oförändrad i 21 lönegraden i avvaktan på resultatet av pågående organisationsundersökningar. Med hänsyn till den av utskottet tillstyrkta placeringen i 21 lönegraden av maskinmästartjänst inom närmast lägre anläggningsgrupp bör Kungl. Maj:t äga provisoriskt vidtaga den jämkning i löneställningen för förste maskinmästartjänsten vid karolinska sjukhuset som kan anses motiverad av organisationsfrågans läge.

Beträffande marinens poliskår och flygvapnets flottiljopolisorganisation skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag lönegradsserien 14, 16 och 19 tillämpas. Nämnda lönegrader utnyttjas även f. n., så vitt angår marinens poliskår, medan vid flygvapnets flottiljopolisorganisation 14 och 16 lönegraderna tages i anspråk. Utskottet vill erinra om att enligt riksdagens nyligen fattade beslut angående den civila polispersonalen lönegradsserien 13, 15, 17 och 19 skulle användas inom motsvarande avsnitt av lönegradssystemet. Kungl. Maj:ts förslag till lönegradsplaceringar inom de nämnda civilmilitära polisorganisationerna vid försvaret avviker således från vad som beslutats angående polispersonalen i allmänhet. Utskottets vederbörande avdelning har tagit närmare kändedom om de skäl som enligt den i propositionen omnämnda promemorian den 29 december 1953 från 1953 års polislöneutredning talar för ett bibehållande av 14 och 16 lönegraderna inom de ifrågavarande civilmilitära polisorganisationerna. Vid sin prövning av det föreliggande förslaget i dess helhet har utskottet funnit sig kunna tillstyrka det samma; dock att den ena av de båda överkonstapelstjänster vid marinens poliskår, som upptagits oförändrade i 19 lönegraden, enligt vad utskottet inhämtat avses vara placerad i Stockholm i stället för i Göteborg, såsom anges i propositionen.

Kungl. Maj:ts förslag angående lönegradsplacering för d i s t r i k t s ö v e r-

Lärare förutsätter att riksdagen godkänner de i propositionen nr 135 framlagda förslagen om inrättande fr. o. m. den 1 juli 1954 av särskilda lönegradsplacerade tjänster för distriktsöverlärare samt om statsbidrag till sådana lärares avlönande. Utskottet har i utlåtandet nr 106 tillstyrkt Kungl. Maj:ts i propositionen nr 135 framlagda förslag. Då utskottet funnit sig böra biträda vad i den föreliggande propositionen nr 125 föreslagits angående distriktsöverlärarnas löneställning tillstyrker utskottet jämväl sistnämnda förslag.

Även förslaget angående löneställningen för rektors- och lärartjänster vid folkhögskolor finner sig utskottet kunna tillstyrka. Såsom departementschefen anfört har några konsekvenser härav förutsatts inte skola uppkomma för lantbruksundervisningsanstalternas vidkommande.

I fråga om statens skol- och yrkeshem föreslås i propositionen att föreståndartjänsterna uppflyttas, vid hemmet å Salbohed från 25 till 29 och vid hemmet i Vänersborg från 23 till 27 lönegraden. Utskottet tillstyrker detta förslag, som ansluter sig till vad vid den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen beslutats. I de i anledning av elfte huvudtiteln vid riksdagens början väckta, likalydande motionerna I: 199 och II: 240 framställes ett yrkande av samma innebörd som Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag. Detta yrkande tillmötesgås alltså vid bifall till vad utskottet i detta sammanhang tillstyrkt. Detta är även fallet beträffande den likaledes i anledning av elfte huvudtiteln väckta motionen II: 187, i vad avser lönegradsfrågan. I anslutning till vad i sistnämnda motion anföres vill utskottet därjämte förorda, att tjänstebenenämningen för ifrågavarande båda tjänster ändras till rektor, på sätt skolöverstyrelsen i sin anslagsframställning föreslagit.

I motionen II: 187 hemställes vidare att avlöningsanslagen vid skol- och yrkeshemmen å Salbohed och i Vänersborg måtte höjas med vissa belopp i anledning av föreståndartjänsternas lönegradsuppflyttning. Under erinran att riksdagen redan beslutat i anslagsfrågan vid behandlingen av elfte huvudtiteln får utskottet framhålla, att kostnaderna för ifrågavarande lönegradsuppflyttningar förutsattes kunna bestridas från anslagsposterna till avlöning till ordinarie tjänstemän, vilka är förslagsvis anvisade.

Beträffande övriga i propositionen framställda löneförslag får utskottet anföra, att utskottet tillstyrker desamma. I fråga om seminariet för huslig utbildning i Umeå må erinras om att riksdagen numera fattat beslut i enlighet med av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna statsbidragsgrunder m. m.

Utskottet tillstyrker slutligen att Kungl. Maj:t bemyndigas vidtaga erforderliga åtgärder för de ifrågavarande förslagens genomförande fr. o. m. den 1 juli 1954 och att till täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. anvisas ett förslagsanslag av 5 miljoner kronor, allt i enlighet med vad i propositionen anförts.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 199 och II: 240 samt motionen II: 187,

1. godkänna de i bilagorna 1—8 till statsrådsprotokollet

över civilärenden för den 26 februari 1954 upptagna förslagen om placering i lönegrad av vissa tjänster m. m., dock med beaktande av vad utskottet anförde;

2. godkänna övriga i nämnda statsrådsprotokoll berörda förslag;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för förslagens genomförande fr. o. m. den 1 juli 1954;

4. till *Täckning av beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m.* för budgetåret 1954/55 under tolfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

Stockholm den 7 maj 1954.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 119.